

Civil olydnad använder fängelset

Civil olydnad inbjuder fängelserna till att bli aktörer. Fängelser som är avsedda för att hålla medborgare fångna i laglydnad blir istället befrielse.

Gandhis erfarenhet var att den politiska kraften i att sitta fängslad för civil olydnad vida överstiger politiskt arbete "ute i friheten": "The thousands therefore who are in different prisons of India are better able to deliver the goods than all the released leaders combined." (Gandhi 1931).

Trappa upp när motpart ignorerar

Det är bland annat därför Gandhi hävdar att ifall lagen ignorerar våra aktioner genom en klapp på kinden, genom böter eller villkorligt fängelse, då behöver vi trappa upp ickevåldet.

Stater bygger fängelser som en negation. De som bryter lagen straffas. Fängelser ska hindra oss. Men med civil olydnad bryter sig fängelset ut ur sitt negerande. Det blir skapande. Fängelset blir inte längre det som hindrar oss. Det blockerar inte kreativiteten. Fängelset förvandlas från att vara statens protest mot lagbrott till att bli produktivt skapande.

Queerade och hackade fängelser

När vi trappar upp olydnaden så queeras murarna. Hacktivisterna skulle säga att fängelset hackas. Fängelset börjar medagera med den fängslade befrielsekämpen. Gallret blir medaktörer i motståndet mot vår underordning. Britsen och cellen hjälper oss att bryta oss ut ur lydnadens fångenskap.

Hackade fängelser befriar samhällen. Och de blir själva befriade samhällen. Fängelser blir vilohem, bostad, hem, familj.

Den som utför civil olydnad försöker ofta göra cellen till hem. Till kreativ arbetsplats. Till intensivt center för politiskt motstånd. Tillsammans med andra fångar skapas en olydig akademi som genom samtal och experiment uppfinner nya metoder för motstånd.

Detta nya hem och denna nya arbetsplats hamnar i resonans med den politiske

fången. Genom resonans tusenfaldigar fängelset kraften hos civil olydnad.

Ny familj

Fängelser ger oss nya systrar och bröder. Systrar och bröder som sällan kommer från den privilegierade medelklass som ibland dominerar den motståndsrörelse som fick en i fängelse. Fängelser queerar därmed klass och klassgränser. Det bildas öppningar och sprickor i de murar som familj, klass och vithet skapar.

Fängelser skapar möten med de som vi har varit med att underordna. Fängelser bygger solidaritet med de som vi genom vår lydnad mot egendom, lönearbete och klass trängt bort, med de som kriminaliserats. Tillsammans med civil olydnad bygger fängelser jämlikare jämlikhet.

Hackade fängelser materialiserar befrielse

Hackade fängelser intervenerar i det politiska. Det politiska kan inte längre neutraliseras genom åsikter, tyckande, opinion, medvetande, information. När civil olydnad queerar polisstationer, domstolar och fängelser materialiseras befrielse. Fängelserna är med och bygger mer demokratisk demokrati.

Civil olydnad som befrielse från rädslans och lydnadens murar kan dock neutraliseras av välmenande aktivister på "utsidan". De uttalar sig så alla ska tycka synd om de som fängslas. De sätter igång namninsamlingar för att civil olydnads-fångar ska släppas. Dessa tycka-synd-om-metoder återskapar muren som något hemskt som ska undvikas. Lydnaden görs till det normala. Motståndet, olydnaden, framställs som hemskt.

Så tyck inte synd om ickevåldsfångar! Fira och festa med dem! Just så blir fängelserna med och bryter vår rädsla för fångenskapen.

Per Herngren

8 november 2014

Texten är utkast för boken *Mode och motstånd* av Otto von Busch och Per Herngren (Korpen, 2016).

Referens

Mohandas Gandhi, "Interview to the press", januari 27 1931, *The Collected works of Mahatma Gandhi*, volume 51, 1999, p 73-74.

Per Herngren, [Fängelser är aktör i motståndet – civil olydnad queerar straff](#), 2012.